

Munkedals kommun
kommun@munkedal.se

2022-11-23
Dnr 2022:3928

Beslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar, vid
Hedekas skola i Munkedals kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Hedekas skola avseende skolans kvalitet inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning bedriver skolan ett främjande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet?
2. I vilken utsträckning bedriver skolan ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet?

Granskningen genomförs i 30 utvalda verksamheter, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Hedekas skola i Munkedals kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Hedekas skola den 27-28 september 2022. Besöket genomfördes av utredarna Tilda Lindell och Sylvia Lindqvist.

Bedömningen av skolans arbete görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp för det granskade området, vilka beskrivs i bilaga 1. I denna bilaga finns också beskrivet hur granskningen har genomförts. Bestämmelser som granskningen utgår ifrån återfinns i bilaga 2. För varje frågeställning bedöms om skolan uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna. Om en skola inte bedöms uppfylla samtliga kvalitetskriterier anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan.

Beslut:

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Skolinspektionen bedömer att Hedekas skola uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende arbete för att främja en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Skolinspektionen bedömer att Hedekas skola uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende förebyggande arbete för att förhindra kränkningar på nätet.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Ett systematiskt främjande arbete bidrar till en trygg skolmiljö, såväl den fysiska som den på nätet. I kvalitetskriterierna ingår:

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Rektorn och skolans personal arbetar målinriktat för att främja ett tryggt och positivt klimat för skolans elever på nätet. Arbetet omfattar alla elever och sker kontinuerligt både under och mellan lektionerna. Rektorn och skolans personal skapar tillitsfulla relationer så att eleverna vill berätta om sin vardag på nätet och eventuella upplevda kränkningar. Rektorn och skolans personal ger både flickor och pojkar möjlighet att medverka och påverka arbetet för att bidra till en trygg miljö för eleverna på nätet. Rektorn och skolans personal ser till att det främjande arbetet bygger på aktuell kunskap, samsyn och gemensamt förhållningsätt inom skolan till kränkningar på nätet.

Normer i skolan och på nätet synliggörs och diskuteras

Rektorn och skolans personal synliggör och ifrågasätter under medverkan av eleverna de normer som råder i samhället, på skolan och på nätet. Det språkbruk och den jargong som råder på skolan (bland elever såväl som bland skolans personal) och på nätet uppmärksammas och diskuteras. Rektorn och skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att Hedekas skola uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende arbete för att främja en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

Granskningen visar att det finns ett målinriktat och kontinuerligt arbete för att skapa en trygg miljö på skolan, och att nätet inkluderas i detta arbete. Personalen arbetar för att skapa tillitsfulla relationer med eleverna, som också görs delaktiga i det främjande arbetet. Det finns en samsyn och ett gemensamt förhållningssätt inom skolan till kränkningar på nätet och förutsättningar för att få kunskap om elevernas nätanvändning, men aktuell kunskap om nätet efterfrågas av skolans personal.

Motivering

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Det finns ett målinriktat och kontinuerligt arbete för ett tryggt klimat på skolan som inkluderar nätet

Vid Skolinspektionens besök beskriver både lärare och rektorn på Hedekas skola hur de arbetar för att skapa en trygg skolmiljö. De berättar att skolan under några års tid har haft fokus på att arbeta för trygghet och gemenskap och att skolan nu har tre ledord – trygghet, gemenskap och kunskap – som de återkommande arbetar med. Till exempel beskriver rektorn att det två gånger per termin finns en gemensam dag för fritidshemmet och skolan då de går igenom ledorden, och annan personal berättar att de också har presenterat ledorden och hur de arbetar med varje ledord på ett föräldramöte.

Av granskningen framgår att rektorn och skolans personal kontinuerligt arbetar för att främja ett tryggt och positivt klimat för eleverna på skolan och på nätet. Till exempel har skolan flera gemensamma trivseldagar och tillfällen då eleverna arbetar klassöverskridande. Ett sådant exempel är en vecka under höstterminen då eleverna i årskurs 4-6 bildar lag över årskursgränserna och genomför olika uppdrag tillsammans. Elever lyfter i flera fall fram rastvakterna som något de ser att de vuxna gör för att eleverna ska vara trygga på skolan, och att de får frågor om ifall de känner sig trygga i enkäter och på utvecklingssamtalen. Sedan några år tillbaka arbetar eleverna med en bok som handlar om nätet när de går i årskurs 5. Såväl lärare som rektorn ger exempel på hur arbetet med boken går till, till exempel att eleverna ska läsa den tillsammans med sina föräldrar och arbeta med frågor som finns i boken, och sedan fortsätta arbetet med frågorna i klassrummet. En lärare beskriver också att frågor som rör nätet återkommande kommer in som arbets- och diskussionsmoment i undervisningen, till exempel genom att eleverna får tänka till kring dilemman som rör hur man uttrycker sig på nätet eller hur man får lov att dela bilder.

Rektorn och skolans personal arbetar för att skapa tillitsfulla relationer

Såväl lärare som annan personal beskriver att det är en bra stämning och en trygg miljö på skolan och att eleverna har någon som de kan vända sig till. Elever berättar också att deras lärare kan märka på dem om det är något som inte är som det ska, och att det finns vuxna på skolan som de kan prata med om något har hänt. Detta gäller både om något händer i skolan och om något händer på nätet, till exempel om det har uppstått en konflikt i den chattgrupp för klassen som eleverna har. Lärare berättar också att de återkommande har uppmanat eleverna att vända sig till en vuxen om något händer, och att eleverna nu är väl medvetna om att de kan göra det.

Eleverna ges möjlighet att medverka i och påverka det främjande arbetet

Av granskningen framgår att det framförallt är genom skolans elevråd som eleverna involveras i det främjande arbetet, och att det trygghetsskapande arbetet har varit en återkommande del i elevrådets arbete. Elever berättar att de till exempel pratar om regler för lekar på elevrådet, och av protokoll från elevrådet framgår bland annat att alla klasser har tagit upp skolans ordnings- och trivselregler. Under föregående läsår var trygghet på nätet en del av elevrådets arbete. Via elevrådet fick då alla klasser ta del av filmer som bland annat handlade om trygghet på nätet som de skulle titta på och diskutera. Vad som framkom i diskussionerna i klasserna återkopplades sedan till elevrådet där bland andra rektorn och kuratorn ingår.

Det finns en samsyn och ett gemensamt förhållningsätt inom skolan till kränkningar på nätet, men aktuell kunskap efterfrågas

I granskningen framkommer att det främjande arbetet är ett gemensamt arbete för all personal på skolan, och att det finns en samsyn om att kränkningar på nätet som har samband med skolans verksamhet är skolans ansvar. Såväl lärare som elever berättar att lärarna återkommande hanterar de kränkningar på nätet som lärarna får kännedom om.

I flera av Skolinspektionens intervjuer framkommer att det inte har förekommit någon kompetensutveckling om nätet och nätkränkningar eller hur man kan arbeta främjande och förebyggande kring detta för personalen på skolan. Kuratorn och skolsköterskan har dock tagit del av utbildningar som en extern aktör anordnat, och kuratorn har också diskuterat ungas nätvanor med lärarna på en arbetsplatsträff. I intervju beskriver rektorn att elevernas kunskaper om nätet kommer fram genom arbetet med boken som handlar om nätet i årskurs 5, till exempel genom att frågor om spel och språkbruk på nätet berörs. Samtidigt berättar lärare att de upplever att boken inte känns fullt ut aktuell i årskurs 5 längre, dels för att den har funnits ett tag, dels för att yngre elever använder nätet i större utsträckning och redan har mött vad som kan hända på nätet när de går i årskurs 5. Lärare berättar vidare att det vore bra att få in mer av det som är aktuellt på nätet nu, och annan personal beskriver att de upplever att de ligger steget efter när det gäller kunskaper om elevernas nätanvändning.

Skolinspektionen ser att det finns goda förutsättningar i det befintliga främjande arbetet för att få vetskap om elevernas kunskaper om och erfarenheter av nätet, men rekommenderar att rektorn i samråd med skolans personal ser över om det finns behov av kompetensutveckling kring ungas nätanvändning och nätkränkningar. Genom att låta personalen utveckla sin kompetens om detta kan det främjande arbetet också bygga på mer generella kunskaper om ungas nätanvändande och kunskap om hur skolan kan arbeta främjande för en trygg miljö på nätet.

Att synliggöra och diskutera normer i skolan och på nätet

Samtal om normer med eleverna förekommer

Av intervjuer med lärare och annan personal framgår att det finns exempel på normer i samhället och på skolan som de lägger märke till hos eleverna. En sådan norm handlar om att eleverna ska vara tuffare inför att de ska börja årskurs 7, och hur skolan kan arbeta med detta har diskuterats på en studiedag. En lärare berättar också att normer återkommande tas upp i undervisningen, till exempel genom att de arbetar med fiktiva fall i klassen och pratar om förväntningar, vad andra tänker om en själv och vad som är "tjejigt" respektive "killigt". Normer på nätet har berörts till viss del men läraren beskriver att behovet av att prata vett och etikett på nätet har varit mer framträdande. I intervjuerna med elever i årskurs 6 framkommer också att eleverna känner igen att de har pratat om vad normer kan vara och de kan även ge exempel på normer som är synliga på skolan, framförallt kopplat till skillnader mellan flickor och pojkar.

Det språkbruk som råder på skolan och på nätet uppmärksammas och diskuteras, och personalen arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras

I samtliga intervjuer ges liknande beskrivningar av det språkbruk som råder på skolan. Såväl lärare och annan personal som elever kan beskriva vilka ord och uttryck som inte är okej att använda, och hur de vuxna på skolan agerar om det förekommer ett språkbruk som inte är acceptabelt. Flera av de intervjuade beskriver också att det för ett par år sedan fanns ett tydligt behov av att arbeta med språkbruket på skolan, och då var det en del av elevrådets arbete på samma sätt som trygghet på nätet var under föregående läsår. Sedan dess är upplevelsen att språkbruket är bättre men lärare och elever berättar att det fortfarande är något som de pratar om, till exempel om lärarna får vetskap om att det varit en konflikt i den chattgrupp som eleverna i klassen har.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolenheten uppfyller uppställda kvalitetskriterier inom detta område. Något utvecklingsområde anges därför inte.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för att elever blir utsatta för kränkningar på nätet. I kvalitetskriterierna ingår:

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Rektorn och skolans personal genomför, utifrån aktuell kunskap om ungas nätanvändning, regelbundna kartläggningar under medverkan av eleverna för att identifiera risker för kränkande behandling på nätet. Kartläggningarna omfattar strukturella bakgrundsfaktorer, såsom kön, och resultaten analyseras så att eventuella skillnader mellan olika elevgrupper synliggörs. En samlad analys av resultaten av kartläggningarna ger grund för de insatser som görs för att förebygga kränkningar på nätet. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Rektorn och skolans personal genomför insatser utifrån identifierade behov för att förebygga kränkningar på nätet. Om behoven skiljer sig mellan olika elevgrupper anpassas insatserna efter det. Planering och genomförande av insatserna görs under medverkan av eleverna. Rektorn och skolans personal följer upp om de förebyggande insatser som görs för att motverka kränkningar på nätet har önskad effekt och utvecklar arbetet därefter. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att Hedekas skola uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende förebyggande arbete för att förhindra kränkningar på nätet.

Av granskningen framgår att skolan kartlägger elevernas upplevelse av trygghet och att de kartläggningar som görs till viss del omfattar nätet. I den enkät som eleverna svarar på årligen finns två frågor som berör sociala medier, och resultatet går att se uppdelat utifrån klass och årskurs men inte utifrån kön. Under

föregående läsår genomfördes, utöver arbetet med boken om nätet i årskurs 5, en insats som var inriktad mot trygghet på nätet och som utvärderades i elevrådet.

Motivering

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

De kartläggningar som görs omfattar nätet

Av intervjuerna med rektorn, lärare och annan personal framgår att det genomförs olika typer av kartläggningar för att ta reda på om eleverna känner sig trygga i skolan. Till exempel finns frågor som rör trygghet med bland de frågor som utvecklingssamtalen utgår från och i årskurs 4 genomför skolsköterskan en enkät som sedan följs upp i hälsosamtalen med eleverna. En gång per år svarar eleverna också på en trivselenkät, och en enkät om detta går även ut till vårdnadshavarna. En analys av anmälningar om kränkande behandling genomförs också.

I enkäten inför hälsosamtalen i årskurs 4 ingår två frågor om eleverna vet ifall någon har blivit utsatt för kränkningar på nätet eller om de själva har upplevt kränkningar på nätet. Skolsköterskan berättar att huruvida det framkommer något av de frågorna beror på om eleverna vill berätta och att det har hänt att elever har tagit upp saker då. Utöver att säkerställa att eleverna har någon att prata med om det som de tar upp kan skolsköterskan redovisa vad som har framkommit i samtalen på gruppnivå vid möten i elevhälsoteamet. Av intervjuerna framgår vidare att den årliga trivselenkäten är en viktig del i kartläggningen av elevernas trygghet, och att det sker en analys av resultatet från enkäten. Det går att se resultatet uppdelat på klass och årskurs men inte utifrån flickor och pojkar, vilket rektorn har efterfrågat inför att enkäten genomförs nästa gång. I enkäten finns två frågor som handlar om ifall någon har skrivit något negativt på sociala medier och om eleverna har någon att prata med om sociala medier. I intervjuer med rektorn, lärare och annan personal lyfts att det kan vara svårt att veta vad svaren i enkäten står för, vad eleverna tänkte på när de besvarade den och att enkäten skulle kunna vara lite mer tillgänglig för eleverna så att det inte finns tveksamheter kring vad frågorna betyder. Att det ingår frågor om just sociala medier beror på att enkäten är framtagen av huvudmannen och gemensam för alla skolor.

Skolinspektionen ser positivt på att elevernas upplevelser av kränkningar på nätet och sociala medier redan belyses i de kartläggningar som skolan genomför, men rekommenderar att rektorn tillsammans med skolans personal ser över om kartläggningarna kan utvecklas så att fler aspekter av elevernas trygghet på nätet kan fångas upp. Utifrån kunskap om elevernas nätanvändning, som kan fås genom kompetensutveckling och/eller genom att låta eleverna bidra med kunskap om sin nätanvändning, kan de kartläggningar som skolan redan idag genomför breddas så att skolan får en bredare bild av elevernas upplevelse av miljön på nätet som grund

för beslut om eventuella insatser för att förebygga kränkningar. Genom att utforma kartläggningarna så att det är möjligt att i analysen jämföra resultat mellan olika grupper, exempelvis flickor och pojkar, blir det möjligt att identifiera om upplevelsen av miljön på nätet skiljer sig åt mellan olika grupper och att anpassa insatser efter olika behov.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Insatser med inriktning mot trygghet på nätet genomförs och utvärderas

Under föregående år genomfördes en insats som handlade om trygghet på nätet, som en del av elevrådets arbete. Av intervjuer med lärare, rektorn och annan personal framkom att detta arbete genomfördes utifrån att de på skolan såg ett behov av det, och att det var som en fortsättning på ett tidigare arbete kring språkbruk och trygghet som en del av det. Det framgår inte av skolans plan mot kränkande behandling om arbetet med trygghet på nätet under föregående år hade önskad effekt, men av protokoll från föregående års elevråd framgår att arbetet följdes upp och diskuterades i elevrådet. Under innevarande läsår genomförs inga liknande insatser som specifikt handlar om trygghet på nätet. Rektorn och lärare berättar att det kanske inte är nödvändigt att arbeta lika intensivt med trygghet på nätet varje år så som de gjorde under föregående läsår, men att det nu finns en diskussion om det ska vara ett fokusområde som återkommer var tredje år.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolenheten uppfyller uppställda kvalitetskriterier inom detta område. Något utvecklingsområde anges därför inte.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Elisabeth Hejman.

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredare Tilda Lindell (föredragande), utredare Sylvia Lindqvist, utredare Ana-Maria Koci Spång och utredare Elina Ekberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Granskningens genomförande

Vid granskningsbesöket inhämtades information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Gruppintervjuer med elever i årskurs 4, 5 och 6
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med annan personal på skolan (exempelvis skolbibliotekarie, elevhälsa, trygghetsteam, fritidspersonal)
- En intervju med rektor
- Studier av dokument som begärts in från skolan

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Kvalitetskriterier

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade utifrån aktuell forskning på området, skollag, läroplan och Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*.

Inom respektive område granskas följande:

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bedriver skolan ett främjande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet?

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Rektorn och skolans personal arbetar målinriktat för att främja ett tryggt och positivt klimat för skolans elever på nätet. Arbetet omfattar alla elever och sker kontinuerligt både under och mellan lektionerna. Rektorn och skolans personal skapar tillitsfulla relationer så att eleverna vill berätta om sin vardag på nätet och eventuella upplevda kränkningar. Rektorn och skolans personal ger både flickor och pojkar möjlighet att medverka och påverka arbetet för att bidra till en trygg miljö

för eleverna på nätet. Rektorn och skolans personal ser till att det främjande arbetet bygger på aktuell kunskap, samsyn och gemensamt förhållningsätt inom skolan till kränkningar på nätet.

Normer i skolan och på nätet synliggörs och diskuteras

Rektorn och skolans personal synliggör och ifrågasätter under medverkan av eleverna de normer som råder i samhället, på skolan och på nätet. Det språkbruk och den jargong som råder på skolan (bland elever såväl som bland skolans personal) och på nätet uppmärksammas och diskuteras. Rektorn och skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning bedriver skolan ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet?

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Rektorn och skolans personal genomför, utifrån aktuell kunskap om ungas nätanvändning, regelbundna kartläggningar under medverkan av eleverna för att identifiera risker för kränkande behandling på nätet. Kartläggningarna omfattar strukturella bakgrundsfaktorer, såsom kön, och resultaten analyseras så att eventuella skillnader mellan olika elevgrupper synliggörs. En samlad analys av resultaten av kartläggningarna ger grund för de insatser som görs för att förebygga kränkningar på nätet. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Rektorn och skolans personal genomför insatser utifrån identifierade behov för att förebygga kränkningar på nätet. Om behoven skiljer sig mellan olika elevgrupper anpassas insatserna efter det. Planering och genomförande av insatserna görs under medverkan av eleverna. Rektorn och skolans personal följer upp om de förebyggande insatser som görs för att motverka kränkningar på nätet har önskad effekt och utvecklar arbetet därefter. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Bilaga 2: Aktuella bestämmelser

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸ Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmännisklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁰

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.

Skolinspektionen